

มคอ ๓ รายละเอียดของรายวิชา
 วิชาปีสัสนากรรมฐาน
 (Vipassana Meditation)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น/คณะพุทธศาสตร์/สาขาวิชาปรัชญา
หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป	
๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๘๐๒ ๓๐๖ วิชาปีสัสนากรรมฐาน (Vipassana Meditation)
๒. จำนวนหน่วยกิต (๓) หน่วยกิต (๓-๐-๖)	
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒ / ชั้นปีที่ ๑	
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน วิทยาเขตขอนแก่น บ้านโคกสี ต.โคกสี อ. เมือง จ. ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ อาคารบัณฑิต ชั้น ๔ ห้อง ๔๐๓	
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑.จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อให้ผู้ศึกษารับความหมายและเข้าใจหลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแบบพุทธเถรวาท ๒. เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ๓. เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถนำหลักวิปัสสนาตามแนวพุทธไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ <p>จุดประสงค์เชิงคุณธรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความคิดแบบวิภาษวาท รู้จักแยกแยะเหตุปัจจัยในการแก้ปัญหาตามกระบวนการปฏิบัติสมุปปาท ๒. มีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นดำรงตนอยู่ด้วยความมีสติสัมปชัญญะ ๓. เห็นคุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามหลักมหาสติปัฏฐานสี่ตามแนวพุทธ
<p>๒.วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ผู้ศึกษารับความหมายและขอข่ายวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวพุทธเถรวาท - เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดและทฤษฎีทางการปฏิบัติวิปัสสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก - เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถนำหลักวิปัสสนากรรมฐานแนวพุทธไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาความหมายขอข่ายของวิชาวิปัสสนากรรมฐาน วิเคราะห์แนวคิดและหลักปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่ ปรากฏในพระไตรปิฎก และคัมภีร์รุ่นหลังได้แก่ วิสุทธิมรรค เป็นต้น</p>											
<p>๒.จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th> <th>สอนเสริม</th> <th>การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th>การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษา</td> <td>สอนเสริมตามความต้องการ ของนิสิตเฉพาะราย</td> <td>มีการฝึกปฏิบัติ</td> <td>การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> </tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการ ของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการ ของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์ วิทยาเขตขอนแก่น - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ ต้องการ) 											

<p>หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต</p> <p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p>
<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บัณฑิตสามารถพัฒนา คุณธรรมตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ๙ ประการ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนี้</p> <p>มีปฏิพาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพที่จะ พัฒนานตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม</p>
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติวิปัสสนาโดยทั่วไป กับหลักวิปัสสนาที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก - อภิปรายหลักปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระไตรปิฎก และที่ปรากฏในคัมภีร์รุ่นหลัง เช่นวิสุทธิมรรค ภูมิติ มรรค เป็นต้น - กำหนดให้บัณฑิตศึกษาหลักการปฏิบัติวิปัสสนาของสำนักต่างๆ ในเมืองไทยปัจจุบัน แล้วนำมาเปรียบเทียบ เปรียบวิเคราะห์กับหลักฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก
<p>๓. วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่กำหนดให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาประกอบการอภิปรายถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาเป็นรายบุคคล - ประเมินผลจากการร่วมปฏิบัติธรรมและงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต ความหมาย และหลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแบบพุทธศาสนาเถรวาท โดย เน้นศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก และคัมภีร์รุ่นหลัง เช่น คัมภีร์วิสุทธิมรรค และแนวทางการปฏิบัติของสำนักต่างๆ ที่ นิยมปฏิบัติกันในเมืองไทยปัจจุบัน การลงมือฝึกปฏิบัติวิปัสสนาโดยเน้นหลักปฏิบัติ ตามแนวมหาสติปัฏฐาน ๔</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การนำเสนอ การวิเคราะห์หลักการ หลักธรรมที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และมอบหมายให้ค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิปัสสนาสมัยใหม่ กับพระไตรปิฎก แล้วนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - นำสู่ภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๓.ทักษะทางปัญญา
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา วิธีการด้านการ บริหารจิต และปัญญาแบบวิถีพุทธ ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และการประยุกต์ใช้วิธีการเจริญสติในชีวิตประจำวัน</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยาย ประกอบ Power point - อภิปรายรายบุคคลและเป็นกลุ่ม - วิเคราะห์เชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระไตรปิฎกและคัมภีร์วิสุทธิมรรค - การสะท้อนแนวคิดจากพฤติกรรมที่แสดงออก ด้วยการฝึกปฏิบัติ
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและฝึกปฏิบัติ โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์ หลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเผยแผ่ การดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม</p>
๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามด้วยความรู้เท่าทัน - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยายประกอบสื่อการสอน เพาเวอร์พอยต์ - ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวมหาสติปัฏฐาน ๔ - การอภิปราย/ซักถาม
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสอบวัดความรู้ภาคปฏิบัติ สันทนา สอบถาม - การซักถามปัญหา การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน - พฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเอง

<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการปฏิบัติ การสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษาด้านการปฏิบัติวิปัสสนา - พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็น ในเรื่องต่างๆ - ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยาย ตั้งใจทักปัญหา (Problem Based Learning) อภิปราย สอน Power point - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก website สื่อการ (E-Learning) - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนาและนำเสนอตามบททดสอบที่กำหนด - การมีส่วนร่วมในการอภิปราย ซักถาม และลงมือปฏิบัติจริง

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้บรรยาย
๑ 19 พ.ย. 65	ความหมายและความสำคัญของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน วิปัสสนาภูมิ	๓	บรรยาย อภิปราย สัมมนา power point	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร์ จิตญาโณ, ดร.
๒ 26 พ.ย. 65	หลักการปฏิบัติ ๒ แบบ - สมณะกรรมฐาน กรรมฐาน ๔๐ - วิปัสสนากรรมฐาน มหาสติปัฏฐาน ๔	๓	บรรยาย อภิปราย สัมมนา power point	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร์ จิตญาโณ, ดร.
๓ 3 ธ.ค. 65	- พัฒนาการ การปฏิบัติวิปัสสนาในประเทศไทย วิปัสสนา ๕ สาย	๓	บรรยาย อภิปราย สัมมนา power point	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร์ จิตญาโณ, ดร.
๔ 10 ธ.ค. 65	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรพระสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรม ระยะที่ ๑ - นั่งกำหนด ระยะที่ ๑ พองหนอ ยุบหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร์ จิตญาโณ, ดร.
๕ 17 ธ.ค. 65	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรพระสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๒ - นั่งกำหนด ระยะที่ ๑ พองหนอ ยุบหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร์ จิตญาโณ, ดร.
๖ 24 ธ.ค. 65	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรพระสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๑-๒ - นั่งกำหนดระยะที่ ๑ พองหนอ ยุบหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร์ จิตญาโณ, ดร.
๗	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรพระสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน)			

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้บรรยาย
31 ธ.ค. 65	- เดินจงกรมระยะที่ ๓ - นั่งกำหนดระยะที่ ๒ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๘ 7 ม.ค. 66	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๑-๓ - นั่งกำหนดระยะที่ ๒ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๙ 14 ม.ค. 66	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๔ - นั่งกำหนดระยะที่ ๒ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๑๐ 21 ม.ค. 66	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๑-๔ - นั่งกำหนด ระยะที่ ๒ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๑๑ 28 ม.ค. 66	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๕ - นั่งกำหนดระยะที่ ๓ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ ถูกหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๑๒ 4 ก.พ. 66	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๑-๕ - นั่งกำหนดระยะที่ ๓ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ ถูกหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๑๓ 11 ก.พ. 66	- บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๖ - นั่งกำหนดระยะที่ ๓ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ ถูกหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๑๔ 18 ก.พ. 66	บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ - ทำวัตรสวดมนต์ (กราบกรรมฐาน) - เดินจงกรมระยะที่ ๑-๖ - นั่งกำหนดระยะที่ ๓ พองหนอ ยุบหนอ นิ่งหนอ ถูกหนอ	๓	ฝึกปฏิบัติจริง ซักถาม	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๑๕ 25 ก.พ. 66	ทดสอบภาคปฏิบัติ เจริญวิปัสสนา ตามหลักมหาสติปัฏฐาน ๔ การยืน การ เดิน การนั่ง การนอน และการกราบ	๓	เลขที่ ๑ - ๑๕	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.
๑๖ 4 มี.ค. 66	ทดสอบภาคปฏิบัติ เจริญวิปัสสนา ตามหลักมหาสติปัฏฐาน ๔ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน และการกราบ	๓	เลขที่ ๑๖ - ๒๙	พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร. พระสมบัตร ฐิตญาโณ, ดร.

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑		- เข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วมเสนอความเห็นในชั้นเรียน - ฝึกปฏิบัติจริง	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐% ๕๐%
๒		- สอบภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน รวม	๑๕-๑๖	๔๐% ๑๐๐%

หมวดที่ ๒ พหุศาสตร์ประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

๑. สมเด็จพระญาณสังวร, สัมมาทิฐิ ตามพระเถรธำมณีของท่านพระสารีบุตรเถระ, โรงพิมพ์นันทพันธ์, จังหวัด เชียงใหม่ ๒๕๕๕
๒. พระพุทธทาสภิกขุ คัมภีร์วิสุทธิมรรค, ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธทาสภิกขุ (อาจ อาสภมหาเถร) วัดมหาธาตุ, ๒๕๔๖
๓. พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิริ). คำบรรยาย วิปัสสนากรรมฐาน, วัดมหาธาตุ, ๒๕๕๓.
๔. พระพุทธโฆษาจารย์ (พุทธทาส ภิกขุ). อานาปานสติภาวนา, ชุด ธรรมโฆษณ์
๕.อานาปานสติบรรยาย อภิปราย-สัมมน-สาธิต, ธรรมทานมูลนิธิ
๖. พระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม) แปล วิปัสสนานัย เล่ม ๑ พระโณมมหาเถร รจนา, ๒๕๐๘
๗. มหาสติปัฏฐานสูตร ทางสู่พระนิพพาน, พระโณมมหาเถร รจนา มหา สียาตต, ประยูรสาส์นสารไทยพิมพ์, ๒๕๕๕.
๘. พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร), สมณะ-วิปัสสนาตามแนวมหาสติปัฏฐาน ๔, บริษัทเพชรเกษมพรีนติ้งกรุ๊ป, นครปฐม ๒๕๕๔.
๙. พระญาณนิเทศเถระ. หัวใจกรรมฐาน พลตรีนายแพทย์ชาญ สุวรรณวิภัง แปล, พิมพ์ครั้งที่ ๖ , สำนักพิมพ์สยาม, ๒๕๔๕.
๑๐. ศูนย์ประสานงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด แห่งประเทศไทย, คู่มือปฏิบัติ สมณะวิปัสสนากัมมัฏฐาน ๕ สาย, บริษัทเพชรเกษม พรีนติ้งกรุ๊ป, นครปฐม ๒๕๕๕
๑๑. -----คู่มือการศึกษาสัมมาปฏิบัติ, บริษัทเพชรเกษมพรีนติ้งกรุ๊ป, นครปฐม ๒๕๕๕
๑๒. สยาดอกัทัณฑ์โรจนะ, วิธีเจริญมหาสติปัฏฐาน เล่ม ๑, วัดจตุรพักตรพิมาน ตำบลปทุม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ๒๕๕๓
๑๓. ดั่งตถฺกณ, มหาสติปัฏฐานสูตร, สำนักพิมพ์ชาวฟ้า, กรุงเทพฯ ๒๕๕๔

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระไตรปิฎก, ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพฯ พิมพ์, ๒๕๓๕
พระราชมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) พุทธธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๓ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ ๒๕๒๙

๒. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

๑. Alpana Chakra Borty., Mind-Body Dualism: A Philosophical Investigation. D.K. Print World, New Delhi, 1997.
๒. Amal K. Barua., Mind and Mental Factors in Early Buddhist Psychology. Northern Book Centre, New Delhi, 1990.

၈. Bapat P.V., 2500 Years of Buddhism. Ministry of Information and Broadcasting Government of India, 1997.
၉. Bhikkhu Bodhi., (Ed). A Comprehensive Manual of Abhidhammattha Sangaha, Pāli Text, Translation & Explanatory Guide. Buddhist Publication Society Kandy Sri Lanka, 1999.
၁၀. Bhikkhu Ñanamoli., (Tr.) Mindfulness of Breathing: (Ānāpānasati). Buddhist Publication Society, Kandy, Sri Lanka, 1973.
၁၁. Buddhadāsa Bhikkhu., Me and Mine. Donald L Swearer. (Tr.), Sri Satguru Publications, New Delhi, 1991.
၁၂. Buddhadāsa Bhikkhu., Handbook for Mankind. Dhammasabha, Bangkok, Thailand, 1997.
၁၃. Chamlong Sarapadnuk Dr., Dhammapada in 4 Language: Pāli, Sanskrit, Thai, and English. Mahachulalongkornrajavidyalaya, Bangkok, Thailand, 2539 B.E.
၁၄. Chinda Chankaew Dr., Nibbāna: The Ultimate Truth of Buddhism. Mahachulalongkornrajavidyalaya, Bangkok, Thailand, 2525 B.E. Dela Vallec Poussin L., The Way to Nirvāna. Sri Satguru Publications, New Delhi, 1982.
၁၅. Dhanit Yupho., Vipassanā Bhāvanā. Phradhammakhandha Foundation, Wat Mahādhātu, Bangkok, Thailand, 1988.
၁၆. Helen Jandamit., The Way to Vipassanā. The Young Buddhist Association of Thailand, Bangkok, Thailand.
၁၇. Kashyap J., Abhidhamma Philosophy. Bharatiya Vidya Prakashan, Vols. I & II, Jain Amar Printing, Delhi, 1996.
၁၈. Lord Chalmers., (Tr.) Further Dialogue of the Buddha. Translated from the Pāli of Majjhima-nikāya, Sri Satguru Publishers, Delhi, 2 vols. 1988.
၁၉. Mathieu Boisvert., The Five Aggregates Understanding Theravāda Psychology and Soteriology. Sri Satguru Publication, Indian Books Centre, India, 1997.
၂၀. Neab Mahaniranond., Vipassanā Bhāvanā: (Theory, Practice & Result). Boonkanjanaram Meditation Centre Chonburi, Thailand,
၂၁. Nyanaponika Thera., The Heart of Buddhist Meditation, (Satipatthāna), A Handbook for Mental Training Based on the Buddha's Way of Mindfulness. Samuel Weiser, Noble Offset Printers, New York, 1962.
၂၂. Nyanatiloka., Abhidhamma Studies. Buddhist Explanation of Consciousness and Time. Buddhist Publications Society, Kandy Sri Lanka, Wisdom Publications, Boston, 1998.
၂၃. Payutta P.A., A Constitution for Living: Buddhist Principles for a Fruitful and Harmonious Life. Buddhadhamma Foundation, Bangkok, Thailand, 1996.
၂၄. Payutta P.A., Buddhadhamma: Natural Laws and Values of Life. Grant A Olson. (Tr.) State University of New York, 1995.
၂၅. Payutta P.A., Dictionary of Buddhism. Mahachulalongkornrajavidyalaya, Bangkok, Thailand, 2528. B.E.
၂၆. Payutta P.A., Good, Evil and Beyond Karma in the Buddha's Teaching. Bruce Evans. (Tr.), Buddhadhamma Foundation, Bangkok, Thailand, 1996.
၂၇. Payutta P.A., Dependent Origination: The Buddhist Law of Conditionality. Buddhadhamma Foundation, Bangkok, Thailand, 1994.
၂၈. Peter Harvey., The Selfless Mind: Personality Consciousness and Nirvāna in Early Buddhism. Curzan Press, 1995.
၂၉. Rune E. A. Johansson., The Psychology of Niravāna. Anchor Books, New York, 1970.
၃၀. Sajiwan Prasad., Life after Death. Journal of Sikh Studies, Vol. XIX. Autumn, 1986.
၃၁. Stcherbatsky Th., The Concept of Buddhist Niravāna, MB. 1996.
၃၂. Steven Collins., Selfless Persons: Imagery and Thought in Theravāda Buddhism. Cambridge University Press, 1982.

๒๘. Sujeeb Punyanubarb., Guide to Tipitaka. Mahamakutrajavidyalaya, Bangkok, Thailand, 1996. (Thai Script).
๒๙. Trevorling., A Dictionary of Buddhism. K.P. Bangeli & Company, Calcutta, 1996.
๓๐. U Ko Lay., Guide to Tipitaka. Sri Satguru, Delhi, 1990.
๓๑. Varasak Varadhammo., 'Suffering and No Suffering.' Pimdee Co. Ltd. Bangkok, Thailand, Publishing.
๓๒. Ven. Mahasi Sayadaw., The Great Discourse on Not Self (Anattalakkhana Sutta). Buddhadhamma Foundation, Bangkok, Thailand, 1966.
๓๓. Wendy Doniger O'Flaherty., Karma and Rebirth in Classical Indian Traditions. MB, Pvt. 1983.
๓๔. Winston L. King., Theravāda Meditation: The Buddhist Transformation of Yoga. MB.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่าน website / ที่อาจารย์ผู้สอน ได้จัดทำเป็นช่องทาง การสื่อสารกับ นิสิต sombat.suk@mcu.ac.th

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในขณะทำการสอน
- ผลจากการทดสอบฝึกปฏิบัติ การสอบอารมณ์
- การประเมินผลการสอนของนิสิตโดยวิทยาลัยสงฆ์

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้ จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผล การเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การตรวจสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และ รายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัย ของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ
